

TALOUSARVIOALOITE 861/2007 vp

Määrärahan osoittaminen Museoviraston alue-toimistoille

Eduskunnalle

Opetusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelman 2007—2011 mukaisesti on Museoviraston tavoitteiksi hyväksytty yhteensä seitsemän alue-toimiston perustaminen eri puolille Suomea. Suunnitelma toteuttaa valtioneuvoston hyväksymää arkkitehtuuripoliittista ohjelmaa ja rakennusperintöstrategiaa.

Museovirasto on perustanut vuonna 2006 aluetoimistot Vaasaan ja Hämeenlinnaan valtion talousarvion mukaisesti. Hämeessä ja Pohjanmaalla toiminta on käynnistynyt hyvin. Maakuntien liitot, kunnat ja muut paikalliset tahot ovat tyytyväisiä aikaisempaa nopeampaan, paikalliset olot tuntevaan asiantuntijapalveluun. Kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa kulttuuriympäristöä koskevat ristiriidat ovat vähentyneet ja lieventyneet. Maakuntatason kiinteä yhteistyö on mahdollistanut uutta luovaa kehittämistyötä liittyen esimerkiksi kulttuuriperintömatkailuun.

Seuraavien kahden aluetoimiston (Rovaniemi ja Kuopio) perustaminen suunniteltiin tapahtuvaksi vuonna 2007, mutta Museovirastolle osoitettujen huomattavien tuottavuusohjelmaleikkausten vuoksi virasto ei ole voinut näitä perustaa. Aluetoimistoille on erittäin suuri tarve ja kysyntä, mutta niiden toteutuminen on jälleen vaakalaudalla. Talousarvioesityksessä vuodelle 2008 ei ole määrärahoja uusien aluetoimistojen perustamiseen. Rovaniemen ja Kuopion toimistojen jälkeen on Museoviraston tavoitteena perustaa vielä omat aluetoimistot Ouluun, Mikkeeliin ja Turkuun.

Noin kaksi kolmasosaa Suomen kansallisval-
rallisuudesta on sidottuna rakennettuun ympäris-
töön. Kulttuuriympäristöt muodostavat keskei-
sen vetovoimatekijän esim. matkailun kehittämi-
sessä. Kulttuuriympäristön, muinaisjäännösten ja
rakennusperinnön vaaliminen toteutetaan pää-
asiassa maankäyttö- ja rakennuslain nojalla (val-
takunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, inven-
tointi- ja suojelutavoitteet, viranomaisneuvotte-
lut, asiantuntijalausunnat, restaurointitoiminnan
ohjaus ja valvonta). Jotta kaavoitustyö ja raken-
taminen voisivat edetä ripeästi ja joustavasti, on
suojeleuintressien yhteensovittamisen tapahdutta-
va mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Museoviraston työtehtävät ovat kasvaneet jat-
kuvasti, mutta sille osoitettu tuottavuusohjelman
mukainen henkilöstö vähentämistavoite yhdessä
toimintamäärärahojen leikkausten kanssa on la-
maannuttamassa viraston asiantuntija- ja viran-
omaistoiminnan. Suunniteltujen uusien alueto-
mistojen perustaminen on mahdotonta. Vaarassa
ovat myös jo toimintansa aloittaneet kaksi alue-
toimistoa. Samanaikaisesti joudutaan viraston
keskusyksilössä vähentämään kulttuuriympäris-
tön asiantuntijavirkoja.

Aluetoimistojen tarkoituksena on tuoda kult-
tuuriympäristön suojeluun tarvittava asiantunte-
mus ja alan palvelut lähelle paikallisia päätök-
sentekijöitä ja asukkaita. Tämä nopeuttaa kaavo-
itustyötä ja mahdollistaa ristiriitojen yhteensovit-
tamisen jo kaavoituksen alkuvaiheessa. Hyvästä
ja nopeasta palvelusta, alueellisesta verkostoitu-
misesta ja erilaisista kehittämishankkeista on

saatu myönteistä palautetta niin Hämeenlinnan kuin Vaasankin aluetoimistojen suhteen. Runsaan vuoden kokemus on osoittanut, että aluetoimistot ovat voineet osallistua ennakoiviin viranomaisneuvotteluihin ja näin ratkaisevalla tavalla osaltaan nopeuttaa maankäytön suunnittelua.

Tällä hetkellä virasto antaa noin tuhat lausuntoa vuodessa. Keskimääräinen lausunnonantoaika on noin 37 vrk, kun taas aluetoimistoissa on pystytty lausunnot valmistelevaan 20 vrk:n sisällä. Museoviraston resurssien vähentäminen on merkinnyt lausuntoaikojen kohtalokasta pidentymistä nimenomaan Helsingin keskustoimipisteen osalta, josta lisäksi on mahdotonta osallistua ennakoiviin viranomaisneuvotteluihin. Museoviraston resurssien karsiminen on myös johtanut siihen, että valtakunnallisten alueiden käyttö-

tavoitteiden tarkistamistyö rakennetun kulttuuri-perinnön osalta on viivästynyt yli vuodella. Mikäli uusien aluetoimistojen perustamiseen ei saada lisärahoitusta, tulee se suurimmassa osassa maata merkitsemään kaavoitustyön huomattavaa hidastumista, valitusten määrän kasvua ja rakentamisen estymistä.

Tämä aloite on tehty yhteistyössä Hämeen liiton ja maakunnan kansanedustajien kanssa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2008 talousarvioon momentille 29.80.04 lisäyksenä 760 000 euroa Museoviraston aluetoimistoverkoston kustannuksiin.

Helsingissä 24 päivänä syyskuuta 2007

Satu Taiveaho /sd
Risto Autio /kesk
Johannes Koskinen /sd
Matti Kauppila /vas
Timo Heinonen /kok
Päivi Räsänen /kd

Jouko Skinnari /sd
Kirsi Ojansuu /vihr
Tarja Filatov /sd
Jari Koskinen /kok
Juha Rehula /kesk
Tuija Nurmi /kok